

GAZETA KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO Y ZAGRANICZNEGO.

Z WARSZAWY DNIA 14. PAZDZIERNIKA ROKU 1800. we WTOREK.

z Londynu d. 26. Września.

Zawczoray przybył znowu z *Calais* do *Dortu* statek armistycyny z depeszami. Ta ciągła komunikacya z *Francją*, i ustawne sesye Rady Gabinetowey, które tu na dniu 24 i 25 odprawiane były, dały powód do domysłu, iż nadzieie dalszych negocyacyow nie zupełnie upadły, tym bardziey iż odebraliśmy wiadomość o przedłożonym zawieszeniu broni między *Francją* i *Austrią*. Wszakże poprzedniczy warunek podany przez *Bonapartego* zawieszenia broni na morzu, zda się wielkim trudnościom podlegać. Pomimo tego jednak w kassenhauzie *Loyds* poczynione są zakłady 10 funtow szterlingow przeciw 100. iż w przeciągu 6 tygodni punkta przedugodne między *Anglią* i *Rzplą Francuzką* równie podpisane zostaną.

Papiery krajowe, które za wiadomością o włożonym na okręty *Angielskie* embargo nieco były upadły, znowu się teraz podniosły, mianowicie gdy rozniesiono pogłoskę, iż agent *Francuzki Otto* odebrał pełnomocnictwo do traktowania z naszymi ministrami.

Nasza wielka flotta przed *Brest* krążąca dla burzow ekwinokcyalnych w tych dniach do naszych portow nazad jest spodziewaną. Dwa od niej okręty liniowe pod komendą kontradmirała *Whitshed* przybyły już do *Plymouth*. Rozumieją tu, iż flotty skojarzone w *Brest* użyją tej sposobności, jeżeli zawieszenie broni na morzu nie stanie, do wyjścia pod żagle.

Hrabia *d'Artois* niał tu sobie dom na zimę. Baieczną więc było pogłoską iakoby do *Niemiec* wraz z książęciem *de Bourbon* miał zamiar wyjechać.

O zbiorach ludu w zamiarze czynienia ruchow nic teraz nie słyhać. Wszędzie ogłoszono nadgrode za odkrycie dowodzeow zaburzeń, a dowoz żywności na targi wszelkiemi sposobami jest ułatwiany.

Z *Portugallii* odebraliśmy wiadomość, iż wielka flotta od 13 bogatych kupieckich okrętow *Portugalskich*, była atakowana przez 1 fregatę *Francuzką*, i 1 brygantynę. Po kro-

tkiey bitwie z zma flotą tę zasnaniającemi brygantynami, z których jedna jest zatopioną, cała flotta rozproszoną została, i lękać się trzeba, aby nie wpadła w ręce nieprzyjaciół. Jeden tylko okręt przybył na dniu 10 do uścia rzeki *Tagu*. Cała armia *Portugalska* nowe otrzymała mundury. Hrabia *de la Rosiere* officer od artylleryi za dawney służby królewskiej we *Francyi*, jest posłany przez rząd nasz do *Portugallii*. Przed czterema laty jeździł był tam także, dla umocnienia granic przeciw napadci zagrożoney pod ow czas przez *Francuzow* i *Hiszpanow*.

Nasz gubernator w *Gibraltarze* *Ohara* pisał do Książęcia *Portland* pod dniem 12 Sierpnia list, w którym donosi o zarazie morowey w *Kadix* panującej. Wyraża on, iż niektórzy kontrabandą bawiący się kupcy, będąc od statkow *Hiszpańskich* ściąganiem, ratowali się na brzegi *Barbaryjskie*, a ztamtąd przypłyneli do *Gibraltaru*, druga zaś część ich wylądowała w *Santo Pedro* pod *Kadix*, za przybyciem swoim do *Gibraltaru*, wypierali się wszelkiej komunikacyi z krajami *Barbaryjskimi* gdzie zaraza morowa oddawna panuje, lecz gubernator dowiedziawszy się o całej rzeczy, kazał ich i wszystkich, którzy z nimi spółkowali, do lazaretu zaprowadzić. Dotąd w *Gibraltarze* żadne znaki zarazy widzieć się nie dały, lecz gubernator sądzi, iż do *Kadix* przez nich choroby wprowadzone zostały. Inny list konsula *Angielskiego* z *Gibraltaru* pod dniem 29 Lipca pisany donosi, iż zaraza zawsze jeszcze grassuje w *Tanger* i *Tetuan*, że w pierwszym miejscu codzień 30 do 40 ludzi, a w ostatnim 100 do 140 umiera, liczba zaś w *Tangerze* zmarłych do 3 tysięcy wynosi.

W przyszły poniedziałek nowy Lord Prezydent na miejsce Pana *Combe* będzie wybrany.

W tych dniach przybyła do portow naszych flotta kupiecka od 18 okrętow z *Indyow Wschodnich*. Przez nią odebraliśmy listy z *Bombay* donoszące, iż *Francuzi* największych staran teraz przykładają, aby *Suez* w naymocniejszym stanie obrony od strony morza postawić.

Rada gabinetowa była nayliczniej zgromadzona za nadejściem depesz z *Wiednia* od lorda *Minto*.

Pan *Fresse* wyjeżdża z ważnym zleceniem od rządu naszego do *Lizbony*. Trwa tam ciągle boiaż wojny. — Dwie kolumny wojsk *Francuzkich* już przeszły granice *Hiszpańskie*, a 24 officerow sztabowych udało się do *Madrytu* do *G. Berthier*.

Cena chleba u nas zawsze jest jeszcze wysoka.

W *Kuryerze Londyńskim* czytamy następujące szczegóły ostatnich zaburzeń wszczętych w *Nottingham* i *Birmingham*: — „W *Birmingham* pospolstwo zaczęło się zgromadzać w Sobotę wieczorem przy sklepie iednego piekarza, i powybiiało mu okna. W poniedziałek zrana doznano jeszcze większego rozruchu. 17ty Regiment dragonii rozproszył pospolstwo, lecz to zgromadziło się znowu około mlyna *Snowhill*, do którego szturmowało kamieniami, i wkrótce powybiiało drzwi i okna. Ludzie zamknięci w młynie broniąc się z ręczney strzelby, zabili siedmiu młodych chłopcow i iedną dziewczynę. Młyn był już bliskim zdobycia, gdy mu na pomoc przybyła dragonia. W tym czasie zebrano ochotników, a urzędnicy publiczni czytali ludowi *Riot Act*, czyli Prawo Parlamentu zakazujące kupienia się tłumow. Wojska przywróciły porządek, lecz jeszcze dnia 10 przechodziły się zbrojno po mieście. Urzędnicy wydali proklamacyą do właścicielow, ażeby wystawili na targach żywność za sprawiedliwą cenę.

W *Nottingham* pospolstwo udało się *Clifton House* o trzy mile od miasta, zagrażając zrabowaniem tego domu; szczęściem właściciel iego *Sir Gervas Clifton* będąc o tym przestrzeżonym, zgromadził wszystkich swoich służących i sąsiadow. Pospolstwo wypędzone z *Clifton*, udało się ztamtąd do *Collik*, które chciało zrabować, lecz i to się nie udało dla nadeszłej pomocy &c.

Fundamenta dawnego muru *Rzymskiego* na pułnoc *Anglii* przed 1500 lat na rozkaz *Cesarza Sewera* wystawionego, rozbierają teraz dla naprawy dróg Hrabstwa *Northumberland*.

z *Paryża* d. 26. *Września*

Zawczoray kuryer od Generała *Moreau* przyniósł tu zawartą w *Hohenlinden* konwencyą, przedłużającą zawieszenie broni do dni 45. *Monitor* dnia 25. podaje ją do wiadomości publiczney, równie iak ściągające się do niej pisma. Z tego powodu papiery nasze krajowe znacznie się w cenie podniosły.

Wiadomo jest iż przed kilku miesiącami *Bonaparte* przyrzekł publicznie, iż w dzień Nowego Roku ogłosi pokoy lub wojnę. Zdarzenie

sprawiło, iż jeszcze dosyć wcześnie w dniu tym przyszła wiadomość o przedłużonym zawieszeniu broni, a ztąd pewniejszy nadziei pokoiu. Takim więc sposobem *Bonaparte* dotrzymał w części słowa swiego.

Uroczystość założenia Rzpłtey i Nowego Roku Republikańskiego, odpawiła się podług wydanego programma. Chociaż padał deszcz mocny, wielka iednak liczba ludzi na wielkich placach zebrana była. O godzinie w puł do 12. pierwszy Konsul w towarzystwie kollegow swoich przybył konno na plac zwycięstwa, gdzie położył kamień węgielny na monument dla Generałow *Klebera* i *Desaix*. Muzyka była nadzwyczaj wyborna. Mieysce na deskach wysoko położonych w tym placu, płacono po 12. sous. Jeszcze nigdy *Bonaparte* nie odebrał tyle dowodow okazałych miłości i szacunku, iak przy tej uroczystości. Dzieci nawet cisnęły się do oglądania jego. Kłaniał się niezliczonym tłumom ludu z wypogodzoną twarzą, która zwyczajną powagę przenikającego wzroku iego łagodziła. Gdy wszedł do świątyni *Marsa*, Minister intereffow zagranicznych wziął go na stronę i oddał mu telegraficzną depeszę z *Niemiec*. Po przeczytaniu iey, *Bonaparte* wraz z bratem swoim *Lucyanem* udał się do pobliskiey sali, dla przyłączenia tej wiadomości do mowy, którą *Lucyan* iako Minister wewnętrzny miał mieć do Ludu.

Dnia 22. zwłoki *Turenniusza* z muzeum francuzkiego przeniesione zostały do świątyni *Marsa* z wielką uroczystością. Na iedney stronie wozu był napis: *Śława Turenniusza do całego Ludu Francuzkiego należy*; na drugiej były słowa *Harvilla* do syna swiego, kiedy od tej samey kuli został skaleczony: *Nie mnie oplakuj, ale tego wielkiego człowieka*.

Ciało *Turenniusza* złożone było w pośrodku sali monumentow 17go wieku. Obok niego leżała szpada którą nosił w dzień swojej śmierci. O w puł do trzeciey godziny orszak wyruszył z mieysca. Ciało wiezione było na tryumfalnym wozie przez cztery białe konie. Przed wozem Murzyn prowadził pstrokatego konia podobnego do tego, na którym był *Turrenusz* zabity, i w takimże sposobie ubranego. Stare wojownicy niosły iego broń. Weterani otaczali woz tryumfalny. Generał dywizyi *Berzuyer*, Generał brygady *Abouille*, Generał dywizyi *Estournel* krewny *Turenniusza* przez żonę, szli po bokach wozu. W momencie gdy cały orszak przybył do domu *Inwalidow*, wspinała muzyka wojenna słyść się dała.

Minister wewnętrzny i Minister wojenny iechali za ciałem w czterokonney karecie. *Carnot* miał mowę na pochwałę *Turenniusza* w następującej treści:

„Obywatele, oczy wasze zwrocone są na szczątki wielkiego *Turenniusza*: oto są zwłoki tego bohatera tak szacowne dla każdego *Francuza*, dla każdego przyjaciela ludzkości i sławy; oto jest ten, którego samo imię sprawiało najmocniejsze poruszenie na każdym skłonnym do cnoty sercu, o którym sława uwiadomiła wszystkie Narody, a którego ma podać wszystkim pokoleniom za wzor bohaterów. Jutro obchodzimy założenie Rzpłtey; przygotujemy tę uroczystość przez poświęcenie tego co nam tylko upłynione wieki najsświętszego podać zdołały. Ta świątynia nie dla tych jest przeznaczona, którym los dał się urodzić pod erą Republikańską, lecz dla tych, którzy we wszystkich czasach godnie iey posiadali cnoty. Odtąd o *Turenniuszu*, zwłoki twoje w tych murach spoczywać będą przyswojone pomiędzy założycielow Rzpłtey, przyozdobią ich tryumfy, i w uroczystościach narodowych udział swój pozyskają. Jest to zaiste myśl wysoka umieścić śmiertelne zwłoki Bohatera pomiędzy wojownikami, którzy w tym samym zawodzie śladem jego postępowali, i których przykład jego znakomitemi uczynił. Jest to urna oycy dzieciom swoim wrocona, iako przynależąca i najszcowniejsza część ich dziedzictwa.“ &c. &c.

Ta mowa była pokilkakrotnie oklaskami przerywana. Złożono potem ciało do monumentu, w którym się znajdowało w *St Denis*. Ten monument przeffawiony został przy iedney boczney części domu *Inwalidow*. Minister wojenny położył na trumnie koronę laurową, a Minister związkow wewnętrznych puszkę z drzewa *Acajou* zamykającą w sobie medale i napisy. Ceremonia zakończyła się przez symfonią wojenną. Wieczorem otworzono spektakle i w teatrze francuzkim dano tragedya *Kornela* pod tytułem *Cid*, i komedya *Świętoszka*. Odprawiły się także igrzyska na polu *Marsowym*. Obywatel *Garnerin* wznosił się balonem do wysokości 500. sążni, i spuścił się za pomocą parasuta przy szkole wojenney bez żadnego przypadku. O 9. godzinie zaczął się feierwerk.

W czasie parady *Bonaparte* przez długi czas nateżone miał oczy na popioły tego bohatera, a wielu żołnierzy zapłakało.

Lud z ukontentowaniem patrzył na to, iż dnia 1. *Vendemiaire* Konsulowie konno a nie w karetach na uroczystości znajdowali się.

Po skończeniu wielkiej muzyki w świątyni *Marsa*, *Lucyan Bonaparte* miał wyborną mowę, w której porównywał *Francya* w czasie rządu królewskiego, rewolucyjnego i dyktoryalnego, i odkrywał najpiękniejsze a ra-

zem naygruntowniejsze nadzieie, do naywyższego zakwitnienia Ojczyzny, lecz do dopięcia zamiaru tego, wzywał obywatelów do spokojności, do zgody, do posłuszeństwa ku prawom, a to z wymową zachwycającą umyły, i zniewalającą serca.

Minister związkow wewnętrznych przyjmując u siebie dnia 24. Urzędników wysłanych przez Departamenta, oświadczył im ukontentowanie Rządu za pośpiech z jakim na iego wezwanie przybyli. Przełożył oraz, iż przywołując ich do *Paryża*, Konsulowie pragneli uczynić ich świadkami uroczystości i go *Vendemiaire*, przypuścić ich do wesoleści tego wspianalego obchodu, i uczynić dla całej *Francyi* wspólnym ten zapal, iaki w powierchowności sprawuje, nakoniec wzmoćnić węzły łączące wszystkie części Rzpłtey przez zgodność czucia i zdań obywatelów. Konsulowie, dodał Minister, chcieli także odebrać od Obywatelów zaleconych przez patryotyzm i światło, oraz zaszczyconych publicznym zaufaniem, wiadomości o stanie Departamentow. Jeszcze im czas niepozwoił wykonać ułożony zamiysł w rozesłaniu Kommissarzow dla przeyrzenia całej Rzpłtey. Radząc się tych Obywatelów wyznaczonych na ozdobienie uroczystości i. *Vendemiaire*, Konsulowie trafia po części do celu swiego, a wiadomości od tych Obywatelów powzięte, złączone z temi które Rząd ze wszystkich stron odbiera, ułatwiają im sposoby do skutecznienia przedsięwziętego dobra. (Dziennik urzędowy zawiera w sobie listę tych urzędników.)

Wyrok Konsulow. — Art. I. Zaczawszy od 1. *Vendemiaire* obowiązki Radzcow Stanu będą się różnić na obowiązki zwyczajne czyli Rady Stanu, i na obowiązki nadzwyczajne bądź w ciągłym urzędowaniu, bądź w zleceniach czasowych. — II. Na obowiązki zwyczajne czyli Rady Stanu nie będzie można użyć więcej nad 40 konsyliarzow Stanu. — III. Radzie Stanu mający sobie powierzone nadzwyczajne obowiązki, zostaną się przy swoim tytule. — IV. Gdy ieden z członkow Rady Stanu będzie miał polecony od piewszego Konsula obowiązek iaki nadzwyczajny, natenczas wyidzie z listy Radzcow Stanu w obowiązkach zwyczajnych. — V. Pierwszy Konsul co trzy miesiące układać będzie listę Radzcow Stanu w usłudze zwyczajney. — VI. Radzcy Stanu w nadzwyczajney usłudze powrociwszy z swego poselstwa, nie będą mogli zasiadać w Radzie Stanu, aż przy zaczęciu kwartału i po umieszczeniu siebie na liście Radzcow Stanu do zwyczajney usługi.

Minister marynarki.— *Wypis z Listu Kommissarza związkow handlowych Rzpltey Francuzkiej w Carogne do ministra marynarki i osad.*— w Carogne d. 12 fructidor (30 Sierpnia.)

„Na wiadomość o pokazaniu się floty Angielskiej kapitanowie Galioty republikantkiej *la Decouverte* i statku korsarskiego *la Mouche* z *Bordeaux* (OOb. *Pasart* i *Briot*;) ich wyższe sztaby i ekwipaże, oraz negocjanci *Francuzcy*, którzy się tu znajdują w liczbie około stu ludzi, przybyli do mnie z oświadczeniem, iż pragną być pierwszymi do stawienia się na odparcie nieprzyjaciela. Stałem na czele tych mężnych obywateli, i przybyłem z nimi do P. de Negrette komendanta, prosząc go o broń i rozkaz udania się przeciw nieprzyjacielowi. Ten Generał rozkazał nas natychmiast zaprowadzić do zamku *Caramanchon*, i rzekł nam: Powierzam wam plac honoru. Jeżeli *Carogne* będzie atakowane, nieprzyjaciel pierwsze swoje usiłowania na wasze stanowisko wymierzy, lecz jestem spokojny bo tam znajdzie *Francuzów*.— Pobiegliśmy na przeznaczone nam miejsce, nasi mężni oficerowie poczynili potrzebne do obrony jego rozporządzenia. O 11 godzinie wieczorem byliśmy w gotowości przyjąć nieprzyjaciela, i przekonać go, iż *Francuzi*, których znajdzie w *Carogne*, równie jak ci których tak często doznawał waleczności na brzegach *Francyi* i *Hollandyi*, nieumieją iak tylko zwyciężać lub na placu honoru umierać? Lecz obywatelu ministrze, w tym zdarzeniu niemogliśmy iak tylko dać dowód gotowości służenia mężnym naszym sprzymierzeńcom. Nieprzyjaciel żadney na to miejsce nie czynił napaści. Goriwość prawdziwie patryotyczna mieszkańców *Carogne* w obronie swoich siedlisk zafluğuie na pochwały, i okazuje, iż wszyscy obywatele tej prowincyi wspieraliby mężnie usiłowania wojsk liniowych, gdyby nieprzyjaciel odważył się zbliżyć. (podpi:) *Allaud*.

Monitor zawiera w sobie długi Artykuł stosowny do ludności *Francyi* przez Obywatela *Peuchet*. Wyraża on, iż podług *Pauctona* dawna *Francya* miała 27. tysięcy mil kwadratowych; podług *Neckera* 26,951. nie rachując *Korsyki* która ma 432. mil kwadratowych; ludność zaś 24,676,000. mieszkańców, co wynosi 916. ludzi na milę kwadratową. Rozległość teraźniejszey *Francyi* nie rachując Departamentów *Röer*, *Mont-tonnerre*, *Renu*, *Mozelli* i *Sarre*, jest dwadzieścia dziewięć tys: 894.

mil kwadratowych podług rozmiaru przez kancelarye podanego. Podług ostatniego obrachunku, ludność odpowiadająca tej rozległości ziemi jest 29,288,779. dusz, co czyni 946. mieszkańców na milę kwadratową. Liczba dzieci rodzących się we *Francyi* przed rewolucyą, była względem ogółu mieszkańców iak 1. do 25. i trzeciej czwartej części. Ta proporcya nieodmieniła się od tego czasu, a *Tablelle* urodzin w niektórych wielkich miastach, są w tej samej proporcji iak w roku 1788. W ten czas biorąc rok średni, rodziło się w całej *Francyi* 940,935. dzieci. Autentyczne obrachunki i dobrze czynione postrzeżenia dowodzą, iż z 115,956,787. włók gruntu, trzecia część jest użyta i uprawna na pszenicę, żyto, ięczmień, owies, a więcej iak dwie trzecie części, na pastwiska, ugory &c. nierachując borow i lasow.

Nieprzeftaia tu rozności wieści o znacznych i bliskich odmianach, niewspominając jednak nic o ich rodzaju i celu. Z tego powodu *Dziennik Klucz Gabinetow* wyraża: Przyśluhay się pewnym posiedzeniom, dowiesz się tam o rozmaitych projektach i układach, ponieważ niema nic stałego i wszystko podlegać musi odmianie. Słuchając tych rozmow, możnaby mniemać, iż mamy faworytow, *metreffy*, i że wszystko zależy od dziwactwa intryg i upodobania. Lecz poradź się ducha rządu, a dowiesz się, iż celem jego starań jest pokoy, porządek i oszczędność. Konstytucya jest jego prawidłem, szczęśliwość ludu jedynym staraniem, a wygaszenie wszelkich nienawiści najmocniejszą żądzą. Wiadomo jest urzędnikom, iż pomimo okropności iakimi wolność otoczona była, nieprzeftaie ona jednak być bożyszczem *Francyi*, i że wszystkie ciosy, któreby iej zadać chciała ręka iaka zdradziecka, zwrociłyby się przeciw temu ktoby się na to odważył. Niech więc podeyrzliwe i niepodległe dusze niczego się nie lękają. Niech złym ludziom zostawią ukontentowanie zmyślania niepomyślnych nowin, a niedołęgom bezwzględne ubieganie się w ich roznoszeniu.

Podług listow z *Bourges* pod dniem 14 zgromadzony był Synod Biskupow w tym mieście, względem ich prawności powstała nieiaka wątpliwość, lecz potym zgodzono się na to, iż gdy Rząd każde zgromadzenie sług jakiegokolwiek religij, uważa jedynie iako zjednoczenie obywatelow pod opieką praw szczególnymi interesami swoimi zatrudniających się, prze-

to zwierzchność miejscowa bynajmniej nie-
fzać się do tego nie powinna.

Odebraliśmy tu ostatnim kurjerem z *Hirz-*
panij wiadomość, iż flotta *Angielska* od 26.
okrętów i fregat z wielu statkami przewo-
zami puściła się na morze z *Mahon*, przeznaczenie iey jest nie wiadome.

Pierwszy Konsul walecznemu podporucznikowi *Wilhelmowi Conrad*, który mając w bitwie pod *Marengo* odtrzeloną nogę, nie dał się wynieść z placu, lecz rozkazywał owszem kanonierom swoim, aby niżej na cel brali, ofiarował pałasz honorowy.

Porucznik *Mourain* wyniesiony został na stopień kapitana, i otrzymał równie pałasz honorowy. Na czele mieszkańców *Beauvoir* i *Lacroniere* w *Wandei* przymusił on *Anglików* do spieszego na okręty cofnienia się, a w zatoce *Bourgneuf* uratował konwoy, który *Anglicy* spalić chcieli.

Wyrok w tej mierze wydany wyliczając rozmaite czyny bohaterkie tego oficera, wspomina także, iż on w roku 1781 odwagą swoją uratował okręt *Francuzki* przez jednego kapra ścigany.

W infanteryi *francuskiej* wielkie zaydą odmiany. Składa się ona iak wiadomo z 110. pułbrigad liniowych i 30. pułbrigad infanteryi lekkiej. Trzy bataliony z których się dotąd każda pułbrigada składała, będą na dwa przerobione, a przy każdej pułbrigadzie 30. oficerów odejdzie ze służby z połową pensyi. Przez to Rzplta *Francuzka* oszczędzi kilka millionów, gdyż przeszło 4. tyśiące oficerów zmniejszyzonych będzie.

Hrabiemu *Lehrbach* posłane są już paszpor-
ty do *Lunevillu*.

Chociaż, naygłówniejsze punkta w *Raslad* już były negocjowane, jednakże Kongress przez długi czas zabawi.

Wyznaczeni do wymazywania z listy emigrantów Rządzy Stanu *Cretet*, *Champagni*, *Emery*, *Berhier* i *Chaptal*, roztrząsając dawniej papiery *Angielskiego* wydziału, wiedzą dokładnie którzy z emigrantów są naywinniejszemi.

Nasz naystarszy General dywizyi *Felix Dumuy*, który przed 2ma dniami wprzod z *Egiptu* powrócił, znajdował się także na uroczystości żałobney pamiątce *Desaix* i *Klebera* poświęconey.

W skarbie narodowym znajduje się teraz 300 millionów franków do rozrządzenia ministra skarbowego. Do tej summy nie należą wcale podatki, które z roku 9. wpłyną do kassy.

Pierwszy Konsul w swoim domu wieyskim *Malmaison*, kazał przybudować jedno skrzydło, dla ministrów, którzy do niego przyjeżdżać, i w miarę interesów bawić przy nim będą. Wyszedł także rozkaz, aby zamek w *St Cloud* niezwłocznie naprawionym został.

z *Kadix* d. 5. *Września*.

Zaraza morowa nieftety zawsze ieszcze trwa u nas. Od dnia 2 pogrzebiono znowu za miastem do 600 osob. Liczba umarłych codzień wynosi 170 do 200 ludzi. Spodziewamy się jednak, iż niebezpieczeństwo zostanie oddalone, gdyż lekarze dopiero teraz poznali doskonale naturę choroby panującej. Okolice doznają równie tej klęski. Tragarze między którymi najprzod choroba się zawiła, wszyscy wymarli. Rachnią iż 30 tyśiące mieszkańców z miasta naszego oddaliło się, a 18. do 20 tyśiące złożonych chorobą leży. Zbliżająca się pora jesienna zapewne złemu tamę położy.

z *Barcelony* d. 7. *Września*.

Woylka nasze pomykała się z wolna ku granicom *Portugalijskiej*. Dzie przysadzają za mniejszą cenę przewoz 968. namiotów połowych z *Barcelony* do *Badajoz*.

Prawda jest, iż *Anglicy* kufili się na wylądowanie do *Vigo*; lecz tego skutecznie nie byli w stanie z przyczyny silnego z zamku odporu. Statek korsarki *la Guépe* bliski wypłynienia znajdował się na kotwicy w tym stanowisku, w czasie gdy *Anglicy* przybyli. Nie widząc innego sposobu ratowania się, uchylił się pod załone zamkow. Tam dawał iak naymniejszą odpór przez cały dzień, lecz w nocy obitaiony od przeszło dwudziestu szalup, walcząc z niemi aż do ostatka, nakoniec poddać się był przymuszony. Przeszło 300. *Anglików* wpadło do tego statku, i barbarzyńskim sposobem wyrzneli cały ekwipaż. Pomiedzy zabitemi znajduje się waleczny *Dupont* Kapitan komendant, i *Lecuyer* drugi Kapitan. Nazajutrz po bitwie *Anglicy* posłali statek pocztowy dla wysadzenia na ląd 29 rannych ludzi. Szalupy nieprzyacielskie miały bardzo wiele ludzi utracić, ponieważ nigdy ani uporeczywszey, ani chwalebniejszey nie widziano obro-
ny. Eskadra i konwoy *Angielski* znajdował się

jeszcze dnia 2. na stanowisku w liczbie 87. żaglow.

z Berny d. 26. Września.

Minister Rzpłtey Francuzkiej odebrał dnia 24. przez nadzwyczajnego kurjera wiadomość o przedłużonym rozejmie.

Na żądanie Generała *Montchoisi* podane imieniem Generała kommandującego, Rząd nasz pozwolił na zaciągnięcie dwóch batalionów infanteryi po 500. ludzi. To wojsko szczególniej użyte będzie na załogę granic i tyłu armij odwodowej. Jeden batalion ma być przyftawiony od kantonu *Zurich*, drugi od *Sentis* i *Turgowij*. Procz tego zebrać się mają z dobrowolnego zaciągu trzy kompanie karabinierów. Wszystkie te wojska na żołdzie francuzkim zostawać będą.

z *Zurich* d. 26. Września.

Z przyczyny przedłużonego armistycium, główna kwatera armij odwodowej, która ostatnie Niedzieli wyruszyła do *St Gall*, iutro tu nazad powroci. Armia rozłożona będzie na kwaterach w kraju *Helweckim*. — Przybyła tu jeszcze znaczna liczba wojsk należących do dywizyi *G. Baraguey d'Hilliers*.

Donoszą z kraju *Gryzonów*, iż pięć tysięcy wojska francuzkiego wyciągnęło kordon między *Koirem* i *Meyenfeld*. Oczekują tam jeszcze na kilka batalionów.

W tych dniach złożono tu Synod zwołany w celu porozumienia się względem zwrotu czynszów i dziesięcin. To zgromadzenie procz tego zatrudniało się rozmaitemi okolicznościami politycznemi, a w powszechności rozbięrało okropne skutki rewolucyi. Zapewniają iż z drugiey strony ma się zebrać zgromadzenie Patryotów w celu okazania pożytków z nowego rzeczy porządku.

z *Medyolanu* d. 18. Września.

Armistycium przedłużone zostało we *Włoszech* tak iak w *Niemczech*, lecz z niemniejszym zachodem czynią się tu przygotowania do wojny. Legion *Cisalpiński* a teraz Legion *Włoski* odebrał rozkaz zaigcia *Walteliny*. Pierwszy Legion znajduje się w *Bononij*, drugi w *Romanij*. Dywizya Generała *Monnier* jest w *Modenie*. Wojska francuzkie które stały w *Luce*, cofnęły się ku *Correggio*. Zdaie się iż przy rozpoczęciu kroków wojennych znaczne korpus wkroczy do *Toskanij*.

Armia stojąca przy *Ogljo* ciągle jest wzmacniana przez nowe brygady przybywające z *Francyi*. Dwie pułbrygady przybyły tu przed kilku dniami z *Dijon*. Wczoray zrana przewieziono tu sto armat z amunicyjinami wozami.

Mowią iż *Austryacy* wyprowadzili z *Ferrary*

część swego garnizonu, i że nie zostawili w zamku iak tylko 3 do 400. ludzi.

z *Augsburga* d. 26. Września.

Od 3 dni przechodziło tu jeszcze do 9 tysięcy infanteryi *Francuzkiej* i wiele kawaleryi. Te korpusy ściągają się do *Szwabij*, inne postępują przez *Donauwerth*, *Landsberg*, *Schongau* &c.

Generał *Francuzki Bertrand* przybył tu wczoray z *Nymfenburgu* i natychmiast udał się do *Strazburga*, zkąd poiedzie do *Paryża*.

Tego poranku przybył tu z głównej kwatery *Francuzkiej* rozkaz, na mocy którego *Cyrkuł Szwabski* ma dostarczyć 6400 koni z wozami na przewiezienie artylleryi, żywności, amunicyow, i innych własności garnizonów *Austryackich*, *Ulm* i *Filipsburga*.

Poczta z *Ulm* i *Ingolstadu* pierwszy raz tu dziś stanęła.

Dowiadujemy się z *Bregenz*, iż dywizye armij odwodowej, które od kilku dni przybyły w okolice *Zurich*, udały się od dnia 21 do *Woralbergu*, i że tegoż dnia *G. Macdonald* przeniósł swoją główną kwaterę do *St. Gall*, gdzie w tymże czasie udali się Generałowie dywizyi *Gdouchy*, *Baraguey d'Hilliers*, i *Morlot*, oraz *G.G. Brygad Boissieres*, *Guetaud* &c. Dywizya *G. Morlot* składająca tylną straż, miała przybyć do *Zurich* d. 23. i bez zatrzymania się postępować ku *Renowi Gryzonów*. Dywizya *G. Rey*, która już była w *Woralbergu*, wyruszyła dnia 21 ku *Tyrolowi*.

z *Heidelbergu* d. 26. Września.

Wczoray *Francuzi* osadzili bramę *Bruchsalcką* w *Filipsburgu*. Od 76. lat forteca ta nie była w ręku *Francuzkich*, a w przeciągu pułtora roku 4 bombardowania wytrzymała.

Ingolstadt odtąd iak *Manheim* i *Dusseldorf* wpadły w ręce *Francuzkie*, był ostatnią fortecą w krajach *Bawarskich* pozostałą. *Francuzi* jeszcze iej nigdy nie mieli. *G. Moreau* chce tę fortecę rozprzeftrenić, i zrobić w niej skład broni dla całej armij. Na dniu 26 *Francuzi* zajęli już bramy *Ulm*.

Czyli po przedłużonym rozejmie pokoy w istocie nastąpi, czas pokaże. Wiadomość o zawartym już traktacie pokoyu preliminarnym jest jeszcze zawczesną. Z listu *Bonapartego* do Generała *Moreau* pod dniem 15 Września widzieć można, iż depesze kurjera, do którego powrotu Generał *Moreau* podowczas wstrzymał kroki nieprzyjacielskie, żadnych jeszcze istotnych do zbliżenia się szrodków nie zawierały. Z strony *Cesarzkiej* długo opierano się z wydaniem *Ingolstadu*, i kilkokrotnie ofiarowano na to miejsce *Wirtzburg*,

lecz General *Moreau* nie chciał na to zezwolić.

z *Ratyzbony* d. 26. *Września*.

G. L. *Grenier* przybył tu znowu z całym swoim głównym sztabem. Kurjer od G. *Moreau* przejeżdżał tedy do *Amberg*.

W rozkazie dziennym ogłoszonym armii w kwaterze głównej *Francuskiej* było wyrażono: „Można będzie trzy ułtapione fortece zburzyć, albo niemi podług upodobania rozrządzić.

Dnia 28. Września.

W armii *Cesarzkiej* robi się powłóczna stanowisk odmiana. Większa część wojsk które zostawały pod komendą Hr. *Klenau*, a mianowicie ciężka artyllerya, ściągają się do *Czech*. Niektóre dywizye poydą do *Bamberg* i okolic. Ten General mieć będzie pod swoją komendą wojska, z których się składały garnizony *Ulm* i *Ingolstadu*.

z *Bamberg* d. 28. *Września*.

Na mocy konwencji dnia 20 przywracającej linią demarkacyjną dnia 15 *Lipca*, wojska *Niemieckie* zaczęły ustępować na prawy brzeg rzeki *Rednitz* i *Menu*, gdzie rozciągną się od *Nuremberga* aż do *Hanau*. Z drugiej strony dywizya *Francuska* G. *Souham* wraz z wojskami korpusu G. *Augereau* zaśląpi lewe brzegi *Menu* i *Rednitz*. General dywizyi *Souham* przybył już wczoraj do *Closter-Eberach*, gdzie założy swoją główną kwaterę.

z *Stutgardu* d. 28. *Września*.

General *St. Suzanne* z główną swoją kwaterą wyjechał do *Manheimu*. General dywizyi *Delaborde* zajął d. 25 jedną część fortyfikacyow *Filipsburga* podług brzmienia konwencji w *Hohenlinden*.

Dywizya G. *Souham*, która miała zatrudniać się oblężeniem *Ingolstadu*, i która należy do korpusu G. *Ste Suzanne*, zajmuje stanowiska na lewym brzegu *Menu* pomiędzy *Ochsenfurth* i *Bamberg* i wzdłuż rzeki *Rednitz*. Dywizya G. *Colaud*, której główną kwatera znajduje się w *Heilbronn*, rozciągnie swoje krzydło aż do *Mergentheim*.

z *Hagi* d. 30. *Września*.

W *Rotterdamie* i *Vlarding*en przytrzymane zostały niektóre okręty, które pomimo zakazu wywożenia żywności, z temi chciały do *Anglii* popłynąć. Żądanie kupców, aby pozyskać mogli pozwolenie wysłania przynajmniej zamowionych towarow, zostało odrzucone. Od czasu zakazu wywożenia żywności, cena ich bardzo się zmniejszyła.

Z *Lizbony* wiadomości zagrażają wojnę. *Anglia* przysłała dworowi *Portugalskiemu* przytawic 25 tysięcy wojska pofikowego

Minister *Francuski* *Semonville* oznaymił rządowi naszemu przedłużenie zawieszenia broni między *Francją* i *Austrią*, tudzież oddanie *Francuzom* 3 fortec *Niemieckich*.

z *Frankfortu* d. 1. *Października*.

G. K. *Augereau* przybył tu dnia wczorajszego z *Aszaffenburga* z częścią swoiey głównej kwatery. Administracye wojenne flanty w *Offenbach*. — Wojska *Batawskie*, które się znajdowały w naszych okolicach, usunęły się ku *Moguncyi*.

Od granic *Austryackich* d. 4. *Października*:

Kongres w *Lunewillu* ma się rozpocząć na dniu 15 t. m. Procz *Hrabiego Lehrbach* ma być posłany tam także *Hrabia Cobenzl*, i jeszcze inna osoba z strony *Rzeszy*.

Arcy-Xiąże *Karol* zupełnie w tym czasie powrócił już do zdrowia.

Z *Zara* donoszą, iż odebrano z *Korsu* wiadomość o rozchodzącym się tamże planie, podług którego nowy rząd ma być postanowiony, lecz brakuje mu sankeyi równie od *Porty*, jak od dworu *Rosyjskiego*. Tym czasem największy nieład na tej wyspie panuje. Zante wypowiedziała posłuszeństwo senatowi w *Korsu*, i chce sama oddzielić się rządzić.

z *Hamburga* d. 4. *Października*.

Wczoraj przybył tu z *Kopenhagi* Lord *Whitworth*. Otrzymał on w podarunku od *Króla Duńskiego* tabakierkę 20, tysięcy talarow wartującą.

Jedno pismo publiczne podaje następującą wiadomość o zdarzeniu zaszłym na ratuszu *Hamburskim* dnia 10 p. m. „Jeden przystoynie ubrany *Francuz* pokazał się przed drzwiami sali Rady, i żądał widzieć się z pierwszym burmistrzem miasta, oświadczając, iż ma oddać ważne od *Bonapartego* depesze. Wyszedł do niego jeden z młodych senatorow miasta, a po rozmaitych powiedzianych nawzajem grzecznościach, gdy senator żądał pokazania pisma dającego umocowanie, młody *Francuz* niechciał tego uczynić i żądał mówić z samym pierwszym burmistrzem. Na przełożenie, iż to być nie może stosownie do ustaw senatu, młody *Francuz* rozgniewany zawołał: „Nie masz tylko dwóch ludzi na świecie *Bonaparte* i ja. “ To powiedziawszy chciał gwałtownie wedrzeć się do sali Rady. Nakoniec pokazało się, iż tym nadzwyczajnym dyplomatykiem był pisarz z kantoru jednego Bankiera tutejszego, który z powodu utracenia służby dostał pomieszczenia zmyflow.

Jeden officer morski *Angielski* wynalazł sposób przesyłania wiadomości za pomocą głosu ludzkiego tak daleko jak tylko można. Sposób ten jego ma tę nad telegrafami korzyść,

iż jest i pewniejszym i tajemniejszym. Wiadomość przesyłana tym sposobem przebiega 10 mil *Angielskich* (3 mile *Niemieckie*) w przeciągu jednej minuty.

z *Helsingor* d. 27. *Września*.

Odbieramy wiadomość, iż po ugodzeniu targow między *Danią* i *Anglią*, flotta *Rosyjska* od 25 okrętów, która z nadzwyczajną szybkością gotową do wypłynienia była, rozbroioną została.

Po zamianie ratyfikacji zawartej naszej konwencji z *Anglią*, rozdane zostały podług zwyczaju podarunki z obojczy strony. Hr. *Bernsdorff* otrzymał bogatą tabakierę brylantami osadzoną.

z *Stokolmu* d. 25. *Września*.

W przyszły Piątek powrót Królestwa *Islandyjskiego* z *Stokholmu* jest oczekiwany.

Król przyjął odmiany niektórych artykułów w kłędzie praw naszych, uchwalone na ostatnim sejmie.

Deputowani, którzy zrzekli się zaszczytu szlacheństwa, nie zrobili bynajmniej od tego recessu, ale owszem odmienili nazwiska swoje. Tak *Pan von Tham* pisze się teraz *Tham*, *Baron von Hierta*, *Jürta*, a *von Adelheim* przezwał się *Bergström*.

z *Peterzburga* d. 18. *Września*.

Na dniu 12. wyszedł rozkaz Imperatorski następujący. Zebrana będzie pod kommandą Generała feldmarszałka Hr. *Soltikowa* Armia pod miastem *Witebskiem*, do której należą: regiment od kawalerii regiment gwardyi konnej, regiment lejbkiryslyerów Imperatora *Imci*, regiment kiryslyerów *Soltikowa*, regiment dragonij Xiążęcia *Eugeniusza Wirtemberskiego*, regiment leibhuzarów i regiment huzarów *Lendenera*, regiment leibhuzarów i regiment kozaków *Czugujewa*. Od infanterii regimenta leibgwardyi Imperatora *Imci* *W. X. Alexandra Pawłowicza*, *W. Xcia Mikołaja Pawłowicza*, regiment leibgrenadyerów, 2 regimenta grenadyerów *Kerbiza*, i *Xcia Meklemburskiego*, 12 regimentów muźkieterskich, 8 zebranych batalionów grenadyerów, batalion z leibgwardyi strzelców, batalion z leibgwardyi artylleryi, 108 armat polowych. Generalami przy tej armii będą od kawalerii *G. L. Lindener*, *G. M. Tomicz*, *Müller*, *Uwarow*, *Orłow*, *Siniczyn*, i *Rosnow*. Od infanterii *G. L. Talisyn*, *Malutyn*, i *Ruprianow*. *G. M. Sedmorazki*, *Sukow*, *Müller*, *Marktowskoy*, *Kohl*, Xiążę *Pagrations*, *Galinskoy*, *Sukin*, *Merkulow*, *Deprerarowicz*, *Mosawskoy*, *Welembachow*, *Lobanow*, *Tuman'skoy*, *Runicz*, *Neswetajew*, *Baklanowskoy*, *Ufzakov*, *Kerbiz*, *Kolinbakin*, i *Jesimowicz*. W przypa-

dku pomaszzerowania tej armii, regimenta garnizonowe *Plutalowi* i *Marktowskoy* mają do *Peterzburga* wkroczyć, a na ich miejsce jeden batalion od regimentu strzelców *Gwozdewa* ma stanąć garnizonem w *Neuschlot*, a drugi w *Willmanstrand*, a od regimentu strzelców *Michelsona*, jeden batalion w *Kexholm*, a drugi w *Schluselburgu*, regiment zaś garnizonowy *Liewena* w *Meszyn* i *Wladimir* zostawi jedną kompanią od każdego batalionu, a z resztą do *Moskwy* pomaszeruje.

Dnia 8. Imperator rozkazał oświadczyć swoje ukontentowanie będącym w manewrach wojskom, równie iak ich Generalom, to jest: Generalowi infanterii *Kutuzow* i Generalowi od kawalerii Hr. *de Pahlen*, zaleciwszy rozdać każdemu niższej rangi po rublu i funcie mięsa i kieliszku wódki, oświadcza iac, iż jest dla niego największym ukontentowaniem widzieć wojska do takiej doskonałości przyprowadzone, iaką we wszystkich szlakach okazały pod kommandą takich Generalów, których zręczność i talenta, gdy z wojskami takimi i takiego narodu iak jest *Rosyjski* działać będą, nie mogą iak tylko załoić dostatecznie państwo od wszelkiego niebezpieczeństwa.

Imperator *Imc* w czasie manewru dnia 8 *Września* widział się być przymuszonym, do dania rozkazu aresztowania *G. M. Tomicza* i pułkownikow od regimentu leibgwardyi *W. X. Konstantyna*, *Gankowicza*, *Bezobrazow*, *Lentjew*, *Sawrasow*, *Sablukow*, i Xiążęcia *Wasemskoy*, za ich złe sprawienie się w rewii, gdyż 1.) Kawaleria przejeżdżała około frontu nieprzyacielskiego, na bliski wystrzał kartaczowy. 2.) Attakowała też nieprzyaciela i wkroczyła naprzód bliżej niż miała rozkaz. 3.) Przy retyradzie wielki krzyk był czyniony. 4.) Leibhuzary flankowały przeciw rozkazowi swojego kommandanta pod bateriami nieprzyacielskimi aż na wystrzał kartaczowy, a w tym czasie taki krzyk robiły, iż głosu kommanderującego słyszeć nie można było.

Od brzegow *Renu* d. 30. *Września*.

Nowe zawieszenie broni przychodzi coraz bardziey do wykonania; od armii *Austryackiej* w *Bawaryi* bardzo mało wojska nad rzeką *Inn* pozostaie, reszta w *Austrii* i *Styryi* rozłożoną będzie. Od armii *Francuzkiej* pozostaenie tylko nad *Izerą* *Dywizya* *G. De-caen*, reszta do *Szwabii* i *Frankonii* nazad ściagnie. Kwatery w tych trzech cyrkulach będą rozdzielone w stosunku do ich możności. *G. Lecourbe* powrócił nazad do *Kempton*, a *G. Molitor* do *Lindau*.

DODATEK

D O D A T E K

DO

GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 14. PAZDZIERNIKA ROKU 1800. we WTOREK.

z Paryża dnia 27. Września.

Wyrok Konsulow urzadz w następującym sposobie Listy Radzcow Stanu w ułudze zwyczajney i nadzwyczajney na pierwszy kwartał roku 9.

Usługa zwyczajna. — Obywatele Boulay (*de la Meurthe*) Prezydent; Berlier, Emery, Rcal, Portalis, Thibaudau.

Wydział wewnętrzny. — Obywatele Roederer Prezydent; Benezech, Cretet, Chaptal, Regnaud (*de St Jean d'Angely*) Fourcroy, Jozef Bonaparte, Miot, François z Nantes, Shéc.

Wydział wojenny. — Obywatele Lacué Prezydent; Saint Cyr.

Wydział marynarki. — Obywatele Fleurieu Prezydent; Champagny, Redon, Najac, Truguet.

Wydział skarbowy. — Obywatele Defermont Prezydent; Duchatel, Devaines, Dufrene, Regnier, Barbé Marbois.

Służba nadzwyczajna. — Brune General kommanderujący armią Włoską. Dejean Minister nadzwyczajny przy Rzpłtey Liguryjskiej. Marmont kommandant artylleryi przy armij Włoskiej. Petiet Minister nadzwyczajny przy Rzpłtey Cisalpińskiej. Bernadotte General kommanderujący armią zachodu. Gantheaume kontr-admirał, kommandant iedney dywizyi flotty Bresteskiej. Caffarelli Duffalga Prefekt marynarki w Brest. Lescallier Prefekt marynarki w l'Orient. Dubois z Voges Prefekt Departamentu Girondy. Jolivet Prefekt Departamentu Mont-tonnere i Kommissarz generalny Departamentow lewego brzegu Renu. Moreau de St Mery. Rezydent Rzpłtey w Parmie.

Nadzieia pokoiu sprawiedliwie obudziła przez urzędową Notę publiczności w świątyni Marsa przez Ministra związkow wewnętrznych podaną, stała się powodem znacznego podwyższenia funduszow publicznych.

Z ukontentowaniem uważać się daie, iż pomimo tak ogromney ludności Paryża, żaden przypadek nie pomieszał ostatniey uroczysto-

ści. Winniśmy to roztropnym urządzeniom Policyi.

Dnia 24. pierwszy Konsul mianował Generała Clarke nadzwyczajnym kommandantem Lunevillu i całego Departamentu la Meurthe. Będzie on korrespondował z famym Rządem, w tym celu komunikacye telegraficzne obmyślane zostaną.

Dzień 22 t. m. przeznaczony był od pierwszego Konsula na przyjmowanie urzędnikow publicznych wysłanych przez Departamenta na uroczystość 1. Vendemiaire. Z tego powodu zebrali się w sali Rady Stanu. W południe pierwszy Konsul w towarzystwie swoich kolegow, oraz Ministrów i Radzcow Stanu udał się do galeryi Dyanny, gdzie deputowani Departamentow wprowadzeni byli przez Ob: Benezech Radzcę Stanu i Ministra ceremoniow. Minister związkow wewnętrznych przyjmował ich na wstępie do galeryi, i prezentował pierwszemu Konsulowi, który prawie do każdego w krotkości przemówił: „Dokładność wyobrażeń i zwieźłość słow dająca temu który ie posiada, tak wysoki talent powiększania rzeczy przy umniejszaniu wyrazow, w kilku minutach przekonała każdego, iż znał doskonale pożytki jakie każdy departament mógł lub udzielić Rzeczypospolitey, lub z dobrej nabyć organizacyi. Uważano, iż do znajomości mieysc łączyl znajomość ducha publicznego bądź w każdym departamencie, bądź w rozmaitych onego częściach. Widziało z ukontentowaniem i wdzięcznością troskliwość iego w tym wszystkim, co tylko zmierzć może do szczęśliwości narodu.“ Ta audyencya trwała przez dwie godziny. Konsulowie poszli potem do inney sali z całym swoim orszakiem. Deputowani przechodzili przed nimi, a powracając cieszyli się z tey myśli, iż widzieli zbliżka rząd, ktorego starania i prace nie mają innego celu, jak tylko szczęśliwość publiczną i chwałę Rzeczypospolitey.“

Ob. Moreau St Mery mianowany jest ambasadorem do Parmy.

Oddalenie się Anglikow z przed stanowiska

Havre dało sposobność jednemu statkowi *Dunskiemu* naładowanemu delkami, przybicia do tego portu.

Minister związków wewnętrznych, z funduszów wyznaczonych na uroczystość kazał rozdać po trzy franki na każdego żołnierza w domu inwalidów, których jest 5 tysięcy.

Donoszą z *Calais* pod dniem 23. „Dnia wczorayszego po południu statek pocztowy *Angielski* przywiozł dwie depesze, jedną do ministra związków zewnętrznych, drugą do ministra marynarki. Natychmiast zostały wysłane przez kuryera, który tego wieczora stanął w *Paryżu*. Nic niemogliśmy się dowiedzieć od ludzi na tym statku przybyłych prócz tego, iż gdy kuryer, który te depesze przywiozł do *Duuru*, wyjechał z *Londynu*, bandera wytknięta była z wieży. Trudno wierzyć, ażeby to miało być z powodu tego wyjazdu.

Dowiadujemy się z *Cherburga*, iż d. 11 na 12. w nocy 7 statków *Angielskich* dobrze opatrzonych w broń i ludzi, zbliżyły się do brzegu *Fontenay* blisko *Isigny* w zamiarze opanowania baterji, odwrócenia armat przeciwko statkowi kanonierskiemu, który się tam znajdował, i zabrania lub spalania stojących tam statków handlowych. Ekwipaż statku kanonierskiego, który ich strzeże, oraz przełożeni nad cłem złączeni z brygadą z *St Pierre* zebrani natychmiast, dawali odpor aż do agiej godziny po północy. Armatka na brzeg wprowadzona i w niedostatku kartaczów, drobnymi nabita kamieniami, przymusiła ich nakoniec do odpłynienia. Dowiedzieliśmy się, iż ta mała wyprawa składała się z 200 ludzi. Oddaliśmy im wszystkie wystrzały i przywiedli ich do opuszczenia śmiałego przedsięwzięcia, w którym to tylko wskorali, iż utracili 60 ludzi tak w zabitych iako i rannych.

z *Bruxelli* d. 28. Września.

Donoszą z *Middelburga*, iż brzegi wyspy *Walcheren*, które od dwóch miesięcy były nieustannie okryte statkami wojennymi *Angielskimi*, są teraz zupełnie od nich oswobodzone. Ujścia rzek *Mozy* i *Skaldy* są prawie wolne. Gdy już więc minęło niebezpieczeństwo wyspom *Zelandyi* zagrażające, zdaje się, iż Generał *Desjardins* z częścią swoich wojsk z którymi się na wyspie *Walcheren* znajdował, powróci do *Hollandyi*. Z tychże listów dowiadujemy się, iż d. 2. t. m. przybył znowu statek pocztowy *Angielski* do *Flessingi* z depeszami, które natychmiast do *Hagi Rządu Batawskiego* odeślane zostały.

Uroczystość założenia *Rzpltey obchodzona* tu była z wielką okazałością. Prefekt departamentu *Dyle* miał z tej okazji mowę, której treść była następująca:

„Epoka, w której naród *Francuzki* stał w rzędzie wielkich narodów na ziemi, powinna być oznaczona przyłączeniem krajów *Belgickich*, tej części starożytnych *Gaulów* odwiecznie przez swoją miłość do *Francyi* własnionych. Wspólny interes dopominał się zawsze o to starożytne jednego z *Domów Francuzkich* dziedzictwo, lecz tylko teraz dwa te braterskie narody mogły swoje prawa połączyć. Lecz nieszczęściem to polityczne odrodzenie skutecznio się w posród okropnych burzy. Rzeczpospolita *Francuzka* tryumfująca zewnątrz, tyfiaczych na własnym łonie nieprzyjaciół pokonywać musiała. — Tu Prefekt wspomniawszy wszystkie nieszczęśliwe epoki, przez które *Francya* często przechodzić musiała, rzekł: „Zostawmy historyi te smutne wspomnienia; Geniusz czuwający nad przeznaczeniem wielkiego ludu, potrafił nas cudem od przeciwny uratować kolei. Zwycięzca *Nilu* stał nad brzegami *Sekwany*; na głos jego pśpieszają wszyscy przyjaciele wolności, i wszystkie dzieci sławy. W dzień 18 brumaire powstała cała *Francya*, zadziwiała się iż była Rzeczpospolitą, i w ten czas ją dopiero uznała. Na próżno szemrania przytłumionych facyow chciałyby zastraszyć oyczynę znakami konsularnemi, które zwycięstwo i wdzięczność wystawiły wielkiemu człowiekowi, którym się *Francya* zaszczyca. Odrzucamy zdala od siebie to podeyrzenie równie narodu, iakiego Bohatera niegodne. Musi ten kochać Rzeczpospolitę, który dla niej tyle zwycięstw odnosił, i który chwałę swego oręża zanosił od szczytu *Alpów* aż do gorących brzegów *Rodanu* &c.“

z *Afszafenburga* d. 27. Września.

Generał *Augereau* oświadczył deputacyi Magistratu *Frankforckiego*, iż główna kwatery jego przeniesiona zostanie do *Olerade*, niektóre zaś kancelarye, 400. ludzi od kawalerji i mocny garnizon stanął w mieście, gdyż przymuszony jest z wojskami swoimi cofnąć się do linii pierwszego rozeymu. Mowią iż Generał *Dumonceau* kwaterę swoją do *Höchst* przeniesie.

Zawczoray Generał *Augereau* z trzema panującymi Xiążętami *Nassau-Oranien*, *Nassau-Weilburg* i *Nassau-Ufingen* zawarł traktat pokoiu. Wszystkie te kraje od wszelkich ciężarów wojny są uwolnione.

Gdy Generał *Dumonceau* zbliżył się do miasta *Fuldy*, wysłana naprzeciw niemu została deputacja od Xiążęcia Biskupa dla ochronienia od zajęcia rezydencji Xiążęcey. Zgodzono się na sumę sto tysięcy liwów. Teraz *Francuzi* z całego Biskupstwa *Fuldy* ustąpią.

W nocy z dnia 1. na 2. Września w domu pocztowym w *Geislingen* gdzie Generał *Richepanse* stanął kwaterą, wszczął się pożar. Sam Generał gasił ogień, równie jak inni oficerowie *francuzcy*. Jeden huzar *francuzki* dla uratowania swoich kolegów i koni, rzucił się po dwa razy w ogień i spalił się, większa część koni szkodę poniosła. Wkrótce jednak pożar został ugaszony, *Richepanse* wielką przytym stratę poniósł, z tego powodu żądał nadgrody od poczmistrza, którego pijani ludzie całego nieszczęścia byli przyczyną.

z *Bawaryi* d. 27. Września.

Armia Cesarzka w zupełnym wstecznym marszu do *Czech* i *Austrii* znajduje się. Główna kwatera ma być do *Wels* w wyższej *Austrii* przeniesiona. Kordon *Bawaryi* będzie zafloniony przez wojska *Rzeszy*. Z strony Generała *Moreau* komunikacja handlowa do *Austrii* i *Salzburga* zupełnie jest otworzona, tegoż samego spodziewamy się od Arcy-Xiążęcia *Jana*.

z *Strazburga* d. 18. Września.

Rozeszła się wieść, iż Hrabia *de Lehrbach* przejeżdżał przez to miasto w podróży swojej do *Paryża*. Inni zapowiadają iż przybędzie tu wraz z Generałem *Moreau* który tu jest za kilka dni spodziewany.

Pierwsze korpusy z których się ma składać nowa armia odwodowa, przybyły już do *Dijon*, to jest 45ta pułbrigada infanterii liniowej i jeden oddział kanonierów.

z *Stutgardu* d. 30 Września.

Jedna kompania grenadierów i oddział huzarów wyszły stąd za główną kwaterą G. *St. Suzanne*.

Wczoraj wieczorem przybył tu transport z 36 pontonami miedzianymi, i z wszystkimi do nich należącymi potrzebami, dziś powieziono je w dalszą drogę ku *Ulmowi*.

List z *Ulm* pod dniem 29 t. m. wyraża: G. *Bolaud* przybył tu w ostatni wtorek, i natychmiast nazad wyjechał. G. *Rechepanse* znajduje się tu od dnia wczorayszego. Mowią, iż G. *Sahuguet* będzie miał w tym mieście komendę. Wojska *Austryackie* i *Rzeszy*, z których się nasz garnizon składał, odebrały wczoraj rozkaz ustąpienia z miasta; potrzeba im

będzie 4 tysiące koni na przewiezienie artylerii (z 300 armat składający się) i ammunicyi. Mowią, iż zburzenie fortyfikacyow od *Francuzow* zależeć będzie.

Od brzegu *Menu* d. 30. Września.

O nowiny bardzo tu teraz jest mało, ponieważ podług zasad niniejszego Rządu *Francuzkiego*, z negocjacyow w *Lunewillu* nic na jaw nie wyidzie. Największym punktem ciekawości publicznej jest, czyli *Anglicy* z *Francuzami* zgodzą się na zasady istotne, i czyli przystąpią do kongresu, gdyż po pokoju z *Anglią* zapewne nastąpi powszechny wszystkich mocarstw kongres, i dopiero w ten czas los państwa *Niemieckiego* rozstrzygnięty zostanie.

Na dniu 17 w *Ulmie* jeden oficer *francuzki* wygrał w bardzo śmiałym sposobie zakład, zrobiony z komendantem fortecy. Komendant z wielu oficerami wyjechał na przechadzkę do pobliskiej okolicy, gdzie spotkał jednego oficera *Francuzkiego*, ten na żart zrobił zakład z komendantem, iż przez wszystkie stráže przejdzie i w przeciągu 24 godzin komendantowi w własnym domu jego odda wizytę. W istocie wygrał zakład, gdyż z białym papierem zapieczętowanym przez wszystkie posterunki przedarł się, udając, iż wiezie bardzo ważną do komendanta depeszę.

z *Wirtzburga* d. 1. Października.

Francuzi stosownie do ułożonej w mieście *Lipcu* linii armistycyiny rozciągają się coraz bardziej na lewym brzegu *Menu*. Nawet od armij Generała *Moreau* znaczne korpusy zdają się być do *Frankonii* przeznaczonemi. Przez *Ansbach* przechodziło kilka tysięcy ludzi, mianowicie kawalerii. Przed kilku dniami przybyło przed miasto nasze 2 oficerów od armij Generała *Augereau*. Nasz komendant kazał ich przyprowadzić z zawiązanymi oczyma. Mieli żądać wolnego przechodu dla jednego korpusu *Francuzkiego*, co jednak im odmowionym zostało.

Edictal-Citation.

Nachdem der den abwesenden und unbekannten Erben der in dem Departement der unterzeichneten Königlichen Regierung im Jahr 1798. verstorbenen verwittweten Capitaine Ludowica von Grotowska bestellte Curator Justiz Commissarius Lutterkorth auf die Edictal-Citation derselben angetragen, und diesem Vorschlage deferirt worde so werden solche unbekannte Erben, welche an den Nachlass der gedachten von Grotowska ein Erb-Recht zu haben vermeinen, hiardurch vorgeladen, in termino den 18 Juny 1801. vor dem hiezuverordneten Deputato dem Regirungs Assessor Jacobi auf dem hiesigen Lands Collegien Hause um 9. Uhr Vormittags entweder in Person oder durch hinlanglich bevollmächtigte Stellvertreter zu erschei-

nen, sich in der Eigenschaft als Erben der mehr erwähnten von Grotowka gehörig zu legitimiren, und sodann das Weitere wegen Verabfolgung der Erbschaft, so wie hingegen Ausbleibendenfalls zu gewärtigen, das vermöge der in dem Allgemeinen Landrecht Theil I. Titul IX. §. 481. enthaltene Abgabe, der Nachlass dem Fisco zu fallen wird.— Gegeben Warschau den 4ten Juny 1800.

Königl. Südpreuß. Regierung.

Gdy Justitiar Kommissarz Lutterkornh za kuratora nieprzytomnym i niewiadomym Sukcesorom nieboszki Ludowiki Grotowlkiej kapitanowej wdowy w Departamencie niżej podpisanej Regencyi J. K. Mei w roku 1798. zmarłej wyznaczony o edyktałą cytacyą onych dopraszał się, a żądanie to przypuszczono zofała, przeto ciż niewiadomi Sukcesorowie którzy mniemali się do substancyi po wyżey rzeczoney Ur. Grotowlkiej prawo sukcesyji mieć niniejszym zapozwanemi są, aby się na terminie dnia 18. Junij 1801. przed wyznaczonym do tego Departamentu Allessorem Jacobi w Rezydencyi tutejszey krainowej Regencyi o godzinie 9. przed południem albo osobicie, albo przez dokładnie umocowanego Plenipotenta stawili się, i Legitymacyą qua sukcesorowie częstokroć rzeczoney Ur. Grotowlkiej przyzwoitą okazali, i potym dalszey Rezolucyji względem wydania sukcesyji jako oraz w niestawieniu się oczekiwali, iż podług ułlaw w powszechnym krainowym prawie part. I. tit. IX. §. 481. umieszczonych też sukcesyją Fiscus zabierze.— Dan w Warszawie dnia 4. Czerwca 1800.

Królestwa Południowa Pruska Regencya.

Da nach der Anzeige des vormaligen Podstoli Jozef v. Bonkowski zwey von ihm aufgestellte, in dem Grund-Buche des im Departement der Königlich Neu-Ostpreussischen Regierung zu Thorn im Preussischen Kreise belegenen freyen Allodial Ritter Guths Kuczbork sub Nro 5. und 8. eingetragene Obligationen, und zwar die eine neber 6000. Rthl an den Banquier Peter Wilhelm Motte de dato Warschau den 30ten Junij 1797. und die andere neber 1500 Rthl an den Banquier Joseph Roesler de dato Warschau den 30 Junij 1797. nebst denen, denselben beygeheftet gewesenem Recognitions-Scheinen, auf der Post zwischen Plock und Warschau erweislich verloren gegangen und aller angewandten Muehe ungeachtet nicht zu erhalten gewesen sind; so werden auf dessen Aufsuchen alle und jede, welche diese verloren gegangene Documente in Händen, oder darand als Eigenthumer, Cessionarii, Pfand oder Pönstige Briefs-Inhaber einige Rechte und Ansprüche zu haben vermeynen, hierdurch öffentlich vorgeladen, in dem zur Angabe und Rechtfertigung dieser Ansprüche auf den 15ten November 1800. angesetzten Termine Vormittags um 9. Uhr auf dem Regierunge Hofe hieselbst entweder in Person oder durch zuteufte Bevollmächtigte, wo zu ihnen in Ermittelung einiger Bekanntschaft die Justitz Commissarien Hoffmann und Schmid vorgeschlagen werden, andern sie sich mit Vollmacht und Instruktion wenden koennen, zu erscheinen, die in Händen habenden Documente mit zur Stelle zu bringen und ihre Ansprüche gehörig and auszufuehren, hiernaechst rechtliches Erkenntnis, ausbleibenden Falls aber zu gewärtigen, das sie mit ihren Ansprüchen nicht weiter gehorhet, vielmehr damit abgewiesen und procludirt und ihnen ein ewiges Stillschweigen auferlegt, die Documente aber montfeyrt und, ohne deren Reproduction, was darauf eingetragen ist, in dem Hypotheken Buche geheftet werden wird.— Thorn den 30 May 1800.

Königlich Neu-Ostpreussischen Regierung.

Ponieważ podług doniesienia byłwego Podstolego Jozefa v. Bonkowskiego, zeznane pizez niego w Xiegach Hypotecznych dobr w Departamencie J. K. Mei Prus Nowo-Wschodnich Regencyi Toruńskiej sytuowanych Kuczbork-zwanych, sub Nro 5. i 6. ingrosowane zapisy, to jest: ieden na 6000. Talerow dla Banku Piotra Wilhelma Motte de dato, w Warszawie dnia 30. Czerwca 1797. roku, a drugi na 1500. Talerow dla Banku Jozefa Roeslera de dato w Warszawie 30. Czerwca 1797 roku wraz z przyłączonymi i przyszlymi do pierwszych Recognitions Attestami, na Poczcie między Plockiem i Warszawą zgubione zostały, które pomimo wszelkich w poszukiwaniu złożonych staranności, aż dotąd wynalezione nie zostały, więc na prożbę wyżey wyrażonego, wszyscy i każdy z osobna, któryby wspomnione zgubione dokumenta miał, lub do takowych jako właściciel, Cessyonaryusz, albo fant i lity posiadający, sprawidliwe pretenzys mieć się rozumiał, niniejszym Obwieszczeniem iawnie zapozwanym zostanie, wyznaczylmy zaltym do zapisania i weryfikacyi takowych pretenzys termin

na dzień 15. Listopada 1800. zrana o gtey godzinie, rozkazując aby się wzięli z wyżey nadmienionych przyczyn w ten interes wchodzący w rezydencyi tutejszey Regencyi osobicie lub przez pełnomocników stawili się, na których to pełnomocników w niedostarku znajomości Justiti Kommissarz tutejszy Hoffmann Schmid być może, którym jednak dokładną informacyą i plenipotencyą dać powinni; Wziętkie w rgu swych mające dokumenta w terminie złożyć i pretenzys swoje podać, i dokładnie okazać są obowiązani, a tak prawno-mocnego dekretu oczekiwać mają. Jeżeli zaś w wyznaczonym nie stawia się terminie, tedy spodziewać się mogą, iż nadal w pretenzysach swych nie tylko słuchani, ale i raz na zawsze z temi oddaleni i prekludowani będą, nadto wieczne im milczenie nałożone zostanie, dokumenta zaś wziętkie umorzone, i zapisy, jeżeli się w Aktach hypotecznych znajdują, bez wszelkiego takowych złożenia, z tychże Xieg wyznaczone będą.— Dan w Toruniu d. 30. Maja 1800. — Regencya J. K. Mei Prus Nowo-Wschodnich.

Gemüß dem allhier und bei der Königl. Hofkammer Creis Justiz Commission zu Goniadz aushangenden Subhastations Patente, sind zur Licitation des, den Stanislaus v. Sarnacki gehörigen adelichen Guts Gorki Szewkowo, welches im Bialystoker Kammer Departement, deszen landrätlichen Lonzinschen Kreise, im Kirchspiel Dobrzytowo, 1. Meile von der Stadt Lomza, 2. Meilen von Kollno, 3. Meilen von Wiza, 1. Meile von dem schiffbaren Strom Narew belagen, und überhaupt auf 3167 Rthl: 3. g. gr. 9. pf: abgeschast worden ist 3. Termine, den 30ten October c. a. den 30ten December c. a. und den 3ten März 1801. jedesmal um 9. Uhr Vormittags von der hiesigen Kreiß Justiz Commission anberaumet worden. Kaufsüßige, Bestz und Zahlungs fähige Persone, können sich daher in den gedachten Terminen auf der hiesigen Kreiß Justiz Commission einfinden, ihre Gebote velautbaren und bei der Annehmlichkeit derselben, des ohnfehlbaren Zuschlages gewärtig sein, indem auf die etwa später eingehenden Gebote keine Rücksicht genommen werden wird. Zugleich werden auch zu dem auf den 3ten März 1801. anstehenden letzten Termine alle und jede unbekannte Real-Præsententen, die an dieses Grundstück, es sei aus welchen Gründe, Ansprüche zu haben glauben, zur Angabe und Wahrmachung derselben, unter der Verwarnung vorgeladen, das sie ausbleibendenfalls damit gegen den neuen Bestzer weiter nicht werden gehört werden.— Lomza den 26. August 1800.

Königl. Neuoßpreulz: Kreiß Justiz Commission.

Podług tutejszey i Goniadzkiej Kommissyji sprawidliwości wywielzanych Patentow subhastacyinych, są do licytacyi Stanislawowi de Sarnackiemu przynależących się dobr Gorki-Szewkowa, które w Bialostockim Kameralnym Departamencie, w Łonżyńskim Landratowskim Cyrkule, w Parafii Dobrzytowski, ieden milę od miasta Łomży, dwa mile od Kolna, dwa mile od Wizny, jedna mila od Spławiny rzeki Narwi leżą, i na 3167. Talerow gr. 3. denar: 9. otaxowane są, trzy termina, na dzień 30. Października, 30. Grudnia cur: an: i na dzień 3. Marca 1801. Ru o gtey godzinie zrana w tutejszey Kommissyji sprawidliwości naznaczone. — Do kupna wspomnianych Dobr chcę, przyzwoitą zdatość, i do zaplacenja sposobność, mające osoby, mogą się więc na wzwyz wyrażonych terminach w tutejszey Kommissyji sprawidliwości znajdować, a łwoie podania ogłosić, i nanywięcej podający mogą się przyznania temu tychże Dobr natychmiast spodziewać, ponieważ na późniejszy podania wcale rellctowane nie będzie. Pozywaią się także do terminu ofiatiecznego na dzień 5. Marca 1801go Roku naznaczonego, wziętkich realnych kredytorow, którzy do tychże Dobr Pretenzys bądź z mieniakiego źródła chcę wyplywające mieć rozumia, z tym warunkiem, iż gdy nie staną, ciż ze swemi wiaostkami naprzeciw nowo nastąpić mającego Poslesora słuchani nie będą. — Dan w Łomzie d. 26. Sierpnia 1800. Kommissyja Sprawidliwości.

DONIESIENIE.

R. C. Balfiz Zegarnisrz dawney w domu P. Bernaux bankiera na przeciw Marywillu mieszkający, ma honor uwiedomić tych, którzy mu zegarkow swoich powierzyli, rownie jak tych, którzy mu na przyszłość do reparacyi oddać lub nowa zegarki kupić u niego zachęca, iż teraz mieszka na Krakowskim Przedmieściu w domu Panien 17 Zbytek na przeciw pałacu Sarskiego tam gdzie Panowie Chaudoir przez długi czas mieszkali. Nro 389. w Warszawie.